

стереотипних уявлень щодо представників старших вікових категорій.

Список використаних джерел:

1. Біскуп В. С. Ейджизм як соціальна проблема та шляхи її подолання // Вісник Черкаського університету. Серія: Педагогічні науки. 2008. № 121. С. 38–42.
2. Печериця Н. М. Соціально-педагогічна корекція ейджизму студентської молоді в освітньо-культурному середовищі ЗВО: дис. ... кан. пед. наук : 13.00.05 «Соц. педагогіка». Харків, 2020. с. 267.
3. Butler R. N. Ageism: Another form of bigotry // The Gerontologist. 1969. Vol. 9. P. 243–246.

Марія Пйонтковська

магістр групи мСП-1

кафедри соціальної роботи, спеціальної освіти і менеджменту соціокультурної діяльності

Тернопільського національного педагогічного

університету імені Володимира Гнатюка,

м. Тернопіль

Науковий керівник: Людмила Петришин

ТОЛЕРАНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ІМІДЖУ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА

У статті аналізується категорія «толерантність» як універсальна цінність особистості, висвітлюються чотири способи розуміння толерантності,, характеризується феномен толерантності як значущість громадянського суспільства,, висвітлюється толерантність як складова іміджу соціального педагога, конкретизується категорія «толерантність» як можливість розширення власного досвіду і вибудовування власного іміджу, що дозволяє не лише поважати чужу позицію, але і змінювати свою в результаті критичного діалогу.

Ключові слова: толерантність, імідж, способи розуміння толерантності, позитивний імідж, соціальний педагог.

Постановка проблеми. «Толерантність, як ніколи раніше, важлива в сучасному світі. Ми живемо у вік глобалізації економіки та все більшої мобільності, швидкого розвитку комунікації, інтеграції та взаємозалежності, у вік урбанізації і перетворення соціальних

структур. Толерантність необхідна у відношеннях як між окремими людьми, так і на рівні сім'ї і суспільства. У школах і університетах, в рамках неформальної освіти, вдома і на роботі слід укріплювати дух толерантності і формувати відношення відкритості, уваги один до другого та солідарності» – йдеться у Декларації принципів толерантності [1, с. 177].

Виклад основного матеріалу дослідження. Позитивний імідж соціального педагога як особливий особистісний інструментарій сприяє встановленню контактів із суб'єктами взаємодії, тим самим перетворюючи цей процес на більш ефективний, саме тому у даному випадку необхідна толерантність. Маючи неабиякий психотерапевтичний ефект, імідж наділяє соціального педагога професійною впевненістю, комунікабельністю, соціально-педагогічною активністю, рефлексивністю, дипломатичністю, відповідальністю в основі усіх складових лежить саме толерантність [3; 5].

Концепція толерантності як універсальної цінності була в центрі уваги американських філософів Дж. Лорсена та К. Нідермана і дістала статус філософської теорії толерантності. На думку вчених, не може бути моделі толерантності однаковою мірою придатної для всіх адже усі мають різний особистісний імідж, хоча це не виключає наявності єдиної методологічної платформи аналізу цієї проблеми в умовах сьогодення.

Відомий науковець О. Асмолов [2, с. 6] розрізняє термін «толерантність» у вигляді трьох значень:

1. стійкість, витривалість;
2. терпимість;
- 3) допуск, допустиме відхилення.

Відомою є позиція одного з дослідників питань толерантності В. Лекторського, який у праці «Про толерантність, плюралізм та критицизм» визначає чотири можливих способи розуміння толерантності [4, с. 46-54]:

– толерантність як байдужість – передбачає існування думок, істинність яких ніколи не може бути доведена. При такому розумінні толерантність виступає як байдужість до існування різних поглядів і практик, оскільки останні розглядаються як „неважливі перед лицем основних проблем, з якими має справу суспільство”;

– толерантність як неможливість взаєморозуміння – обмежує прояв терпимості до іншого повагою до іншого, якого в той же час зрозуміти неможливо і з яким неможливо взаємодіяти;

– толерантність як поблажливість (до слабкості інших, що поєднується з деякою часткою презирства до них) –мається на увазі привілейоване в свідомості людини положення власних цінностей та поглядів, тому все інше оцінюється, як не заслуговуюче уваги: їх можна розуміти, терпіти, але при цьому зневажати;

– толерантність як розширення власного досвіду і критичний діалог – дозволяє не лише поважати чужу позицію, але і змінювати свою в результаті критичного діалогу[4, с. 46-54].

Найчастіше феномен толерантності визначається як значущість громадянського суспільства, що виявляється у праві всіх осіб бути різними, забезпеченні взаєморозуміння між різними соціальними групами, готовності до розуміння та співпраці з людьми, що і повинен підтримувати своїм іміджем соціальний педагог. З огляду на це, вдало сформований професійно-особистісний імідж соціального педагога повинен ґрунтуватися на толерантній взаємодії і виконувати ряд взаємопов'язаних функцій: комунікативну, інформативну, гуманістичну, креативну.

Висновки. У результаті теоретичного аналізу різних аспектів феномену толерантності розуміємо, що єдине формулювання поняття «толерантності» відсутнє, і тому ми трактуємо його як складову іміджу соціального педагога і визначаємо, що толерантність – це розширення власного досвіду і вибудовування власного іміджу, що дозволяє не лише поважати чужу позицію, але і змінювати свою в результаті критичного діалогу.

Література:

1. Декларація принципів толерантності. *Педагогіка толерантності*. 1999. №3-4. С.175–179.
2. На пути к толерантному сознанию / отв. ред. А.Г. Асмолов. Москва: Смысл, 2000. 255 с.
3. Краснова Н. П., Харченко Л. П. Методика роботи соціального педагога : навч. посіб. для студ. пед. ун-ту. Ч. 2. / Луганськ : Луган. держ. пед. ун-т ім. Т. Шевченка, 2001. 112 с.
4. Лекторский В. А. О толерантности, плюрализме и критицизме. *Вопросы философии*. 1997. № 11. С. 46–54.
5. Криксунова И. Создай свой имидж. СПб., 1997. 240 с.